

4301/12 8876

234359

т.2.

т.3.

ІНФОРМАЦІЯ

ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКИХ

ЕМІГРАНТСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ в Ч.С.Р.

Адреса: Praha VII. Vratislavova 23.

МАТЕРІАЛИ ПРО ПОЛЬСЬКІ ПОГРОМЫ НА ЗАХІДНО-
УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

Зізнання побитих, огладених у Народній Лічниці.

Село Чижків, повіт Львів.

Ілько Федина - літ 40 - бувши член 9-го куріння У.Г.А. та
пер голова читальні "Просвіти" і кооперативи в Чижкові, з заводу
коваль.

Дня 12.жовтня 1930 р. зійшло 4 постерунки поліції - з Вин-
ник, з Гаїв, з Борщев і місцевий і почали переводити ревізії. Зов-
сім знищили читальню і кооперативу. Побили / у него/ дахівку, зава-
лили піч, порізали міх ковальський. В кооперативі всі товари висипа-
ли на кущу, солохину палили нафтой.

В читальні побили всі вікна і два святі образи Марію і Хри-
ста.

Дня 15.жовтня ц.р. приїхав відділ I4 полку уланів - около
130.людів - година 7-ма рано, оботушили село кругом і почали в
село стріляти. Мужчини і хлопці втікали - тоді вже стріляли до лю-
дей. Пострілено хлопця Матвія Паранька літ 16. в руку і в живіт.

Наловили около 24.людів, обзвели по селі і замкнули до хлі-
ва ю одному зникали до другого хліва, виштували, а від І-ої в
цілудне зачали бити. Ілька Федину питали чи є головою читальні,
що робиться в "Просвіті" - "Це, до дозволене, читається книжки і ча-
сописи." - "Чи то правда, що забирає сен дзеці со дзень на І годів." -
учи сен іх за Українен." - "Ніхто тільки я" - "Хто робить синьо-жов-
ті хоруговини і вчити бавитися в козаків." - "Ніхто. Було кооперати-
вне свято і хоруговини стоять від того часу". "Хто веде Дуг." -
"Лугу нема" - "Але десь тут збиралася парубки і дівчі на скри-
ни - що то є" - "Не знаю".

"Зараз будеш знати".

Звязали ноги, двох держало за руки, шапкою заткали рот, били
6-ох /шістьох/ бучками витягнутими в лісі - з корою і сучками около
200.разів.

Уиль Мілз

По якімсь часі казали встати і подякувати Коли він заернувся до верушки, цей казак цвернутися до ковшів. Монірі вінвернули і далі били. По другій серії буків казали встати і втікати Загало по другого хліва, де на площі 4 м. 2 наскано на гною і соломі 17 побитих безпритомних - до 8-ої год вечір як вчора якось дівчине відважилася принести чаю і тим їх закрошила.

Усіх побитих було 28, бо /били ще і другої днини/. Село дало 100 корців зівса, кілька фір сіна, соломи кілька десят міхів бульбі і 5 сгніїв, курей і яєць без міри. Вночі приходили і грабили грові.

Казали, що біть за те, що "Ви втікали від свого війська і за те, що робите колотнечу в державі".

Дня 22 жовтня 1930 знова була поліція - спрятали в кооперації, затирали сліди пачнікації - однак товари всі були позиції. Тоді збили ще 5 людей. Заповіли, що ще прийдуть на вибори.

Чиників.

Павловський Іван - літ 44, господар, член кооперативи і читальні змудалася над ним гірше чим над другими, докорінчи що він син Поляка /так: дійсно є/. Забрали безрогу.

Підярків чов. Вібрка.

Ізраїл Шипра, літ 46 - дістав 50, било трьох бійками від ціпів, викрикуючи - "оддай бронь". Вертаючи до хати три рази зімлів. Побили коло 100 людей. Всі з хворі, або ледви держаться на ногах.

Село Чернилява - Яворщина.

Дня 12 жовтня 1930 приїжало около 150 вояків з 14-го полку уланів Оботушили село - одні з Яворова, другі з Наконечного. Наловили 60 хлопчиків. Загнали до салі сторожі пожарної, по одному викинували до читальні.

Василь Романік - 30 літ, робітник, троє дітей, бувший член УГА, неграмотний. Дістав до 120 шашниць. Било 4-х а 4-х держало. Синяків глибока рана в одній нозі. Били по цілім тілі - як трінунги в голову, то відразу бухнула кров. "Тераз начевно бендуз будувал Українен". Ясли побили, то ще потім конали ногами, прозиваючи хабаном.

З читальні викидали книжки, з кооперативи товари Село дало 60 балів збіжжа, троє паштів, дві безроги і багато полотна. Ходили по хатах і від комного числа жадали по 3 злоті. Першу поміч дістав в Яворові доки ігров сам пішки від 9 рано: до 3-тої по полуничні Ходить тепер /26. X. / о палки.

Чернігівська.

Лисак Іван - літ 62 - дістас 150. каліць - трьома наворотами
млів. Крічали цікий час - "віддав гвер". Коли вже викинули за дві-
рі дійшов лише до воріт і впав без притомності.

Підярків - пов. Бібрка

Дня 13 жовтня 1930 вночі Гришків Ісаї - літ 18 дістас около
200 буків. Било чотирьох біляками - казали віддати оружжа. Потім ви-
кинули на двір - вже приїхала Фіра і забрала до хати Лікав в хаті
до 26-го, витворила роза, що вимагає операції. Всіх побитих є око-
ло 80 дуже тяжко побитих 7-х.

Шиша Кирило - літ 46 - зарібник з Підяркова - товче каміння.
В неділю дня 12-го цим по С Вожій як люде виходили з церкви, приї-
хали уланы, і зігнали людей до стодоли одного господаря. Тут дома-
галися, щоби люде віддали "бронь". Зі стодоли зігнали людей до хлі-
ва. Звідоки по одному викидали до стодоли, де били людей на колодці
ципами. Цей чоловік одержав біля 150 буків. У нього є гангрена скі-
ри на околиці лівого задка величини руки. В селі не брали багато
річей. Взяли лише 70 кіп вівса. На другім кінці села в тім самим
часі також били людей.

Шиша Роман, брат Кирила Шиши - літ 35, з того самого села.
Він також був побитий лише у нього нема ніяких визначних знаків -
вилічився дома.

Гранів пов. Бібрка

Чемерис Максим з с. Гранів, літ 30., в селі радний. Дня 11. жовт-
ня 1930 р. приїхала карна експедиція саме в ту пору, коли він
був на раді. Арештували його і за провадили до читальні, де було
вже близько 13. людів самих свідомих селян. Всіх присутніх за провади-
ли до півниці і по одному брали до стодоли і били. Як били цого
чоловіка, казали йому "бендуши ходзій на зебрання а oddай бронь"
І першим разом дістас 50 буків. Опісля його привели до притомності
і дістас ще 60. буків. Збитого викинули до стайні між сінні. Там лежав
кілька годин, аж його принесли до півниці. В півниці лежав до рана.
Ранком уланы перевезли його Фірою домів. З дому відвезли його до
шпиталя до Бібрки до пролежав 4 дні. Тенор лежить дома і приї-
дить до перевязки до Львова. Має від крововиди шідокірний на внут-
рішній оторочці уда і евентуальне зломання кости крижової /віді-
лано до просвітлення рентгеном/. З кооперативи забрали яйця, ліхта-
рки і т. п. Зі села взяли 32 кг. вівса.

Манза.

Сивенський Степан - літ 30., член читальні "Просвіти". В дні, коли
приїхала карна експедиція він разом зі своїм батьком сів в ше-

нишо на полі. Улани взяли його до читальні, де були інші люди з села. Батька в коротці випустили, а його ще задержали. Улани приготували лавку, на котрій бито, положили його, заткали рот барабановою шапкою, одні держали його, щоби не рухався, один сів на голову, щоби не міг кричати, а інші били, як отратив овідомість. Відтак його відливали і як приймов до притомності знова били. І такого майже непритомного викинули на двір. Тут чекала на нього жінка, котра завела його домів. Лікарі на Лічниці ствердили, що у нього є гангрена ікір в околиці правого задка величини долоні. Читальня зовоїм знущено. Зі села забирали, що кому було потрібне, пілотна, мід, свині, овес, шеніци.

Підярки, пов. Бібрка.

Козак Іван - літ 33. член читальні і кооперативи. Дня 12. жовтня 1930. било в стодолі 3-х бінками. Числа не тягнеть. Говорили "віддай карабин" - "немає" - "ходи до читальні" - "ні". Потім кинули до шинниці - шинница була вожка у свіжо побудованім будинку, виснажана будьбою, на якій лежали від ІР-ої вночі до І-ої в полуздні слідувочій днині. До дня 28. жовтня ц. р. лежав дома. Дня 28. жовтня протято і винущено ропу. Ходить не годен і горячкує.

Як били то приговорювали "Ту маце колядцін, а ще достане ще обед" - і потім шуйдзеце до Пан Бога на скарген".

Як били в шинниці, то чули, як вартові насміхалися, жалували, що нема сикавки, бо зробили вирави з тими побитими.

Чиніків, повіт Львів.

Гнатишин Онуфрій ур. 1885 р. Дня 22. жовтня 1930 р. посторунок гайський і винницький прийшли до села Чинікова. Після одного чоловіка з цього села до него Гнатишин є справником кооперативи / щоби приніс ключі від кооперативи. Відповів, що він ключів немає, а має крамар. Тоді той чоловік пішов до крамара. Тут застас тільки жінку крамаря, котра з ключем пішла до кооперативи. Звідси пішов і посторунок до Гнатишіна і вона то його закликала, що мусить іти до кооперативи. Як тільки зближився до кооперативи зачіпив його зараз поліцай, заштовхав як називається і наказав прятати кооперативу, іку недавно перед тим знущило військо. Запровадили його на саму читальні - за ним пішло 3. поліцай - і тут зачали його бити. Що гово рили під час биття не пам'тає, був занадто збитий і настражений. Вили його кольбами. Перед ним били після 3. особи. Властивою причиною побиття було неподрітання знущеної кооперативи.

Ратушинський Степан, ур. р. 1885 в Чинікові. Дня 22. X. 1930. р. як вертав 2. поліцай / орав / на дорозі затримав його поліцай і скавав йому які до кооперативи робити порядки. Поліцай були з посторунку гайського і винницького. Відповів йому що піде, як тільки закене коні до стайні, а на то поліцай скавав, щоби ймов зараз, що може це жінка зробити. Ратушинський зазначив, що жінки нема в

дома, бо є в полі. Тоді поліцай дав Йому в лице раз, другий, бив Його кольбю. Кров Йому поглилася з лиця, тоді поліцай інший, що був при тім сказав "Ідь умий сен". Пішов до дому умитися і вже не пішов до кооперативи.

/Син Його учень В.Кляси гімн.арештований за підпал/.

Село Породенко - Яворщина.

Нічкало Стефан, літ 50. Працював у молочарні в селі Породенко. Експедиції карної взагалі в тім селі не було, тож нічого не знищено. Читальні у селі нема. В неділю дня 5. жовтня 1930 р. вечором приїхали у Породенко Фірою 4. улані із 14-го полку і забрали Стефана Нічкала і Михая Нічкало /громадський секретар/. Відвезли їх до сусіднього села Наконечного, де 14 полк уланів перевів карну експедицію. Били там майор Чайковський, капітан Погорецький, Лукуф, Сліярник і т. д. Били людей у читальні "Просвіта". Нічкала положили на стілець, мокрою шматкою закиблювали уста, чотирьох вояків тримало Його за руки і ноги, а двох било. Били гнучкими /тростинами/ палицями. Нічого Його не питали ні не говорили до него, лише били. Дістав 150 буків, хоч казав, що хорій на сердце. Та мимо цого били, два рази відливали Його водою і даліше били. /Миханю Нічкало дістав 100 буків/. Потім викинули Його на двір. Тут вже вояки били Його чим хотіли, без рахунку і кричали до него. Вхінці надійшли дорогою якесь фіра, один із вояків потягнув Його за ногу до фіри на дорогу і кинули на фіру, а та вже Його відвезла у Його село. Поскаржив на Нічкала посторонковий із Його села і ще якийсь селянин із Його села, якого почали бити, а тоді він поскаржив на Нічкала. По побиттю лежав Нічкало 2 тижні дома. Побиті крижі мали зразу темно-синю краску. Потім прийшло обумерття тканини і тіло почало відпадати. Тепер місце те представляється як рана ширини 3 долонь, довжини 5 долонь, глибини 2-3 см., оздоблено маро-червонім-некротичним. Нище по стороні лівій рана у формі ями величини малого пистука.

Село Колурів, повіт Бібрка.

Веняроцький Казимир - літ 38, господар, виділовий читальні "Просвіта". В останніх днях вересня приїхала до села в більшім числі поліція - на 30 фірах по двох. Люди перед тим втікли в поле і сусідні села - два дні не вртали. Поліція перевела ревізію. У Веняроцького розбили в хаті шафи і скрині, викинули одяг і постіль чашери. Розкинули стіжок сіна /10 фір/ в стодолі вимішали сівс з пшеницею.

Дня 11. жовтня ц. р. прийшло військо - 14-й полк уланів до 50. люді. Обстутили село в полуночі, зловили 18 людей і замкнули в пічниці громадського будинку де держали їх до год. 7. вечір. Потім пішали до сусіднього села Підгородища. - 3 км. - улані на конях, люди бігли пішки. В Підгородищах замкнули в коморі господаря Ме-

льника. Потім брали по одному і вели до стодоли. Був там поручник і 6.жовнірів з біляками від ціпів, поручник мав сашок. "Яко сен називав." - "Кладсь сен" - "Я нічого не винен" - "Кладсь сен." Кинули на дошку, отягнули штани, ноги привязали до дошки мотузком, двох держали за руки, рот заткали шашкою і голову притиснули до дошки. Било 4-х. Зразу кричав, потім стогнав, врешті замовк. Тоді перестали спробували дотиком поблизу місце, полили водою і били даліше - всіх 300. "Ве" за цось дістал." "Ні" - "За вибори". "А тера з виравай" Не годен був встати - хованір вдарив в карк. Піднявся. "Подзвінкуй тану поручнікові" - Звернувся до поручника і вивоз. Заражував на сусідню обору і там зімлів. Жінки відрятували його, поклали в стодолі і давали знати до Конурова. По півночі дружина забрала його фірою. В хаті сам лічився тиждень квасною водою. Цілій час не міг іти на сторону. Потім дістал дуже сильну горячку і візвав лікаря. Цей заординував по порошки на обніження горячкі, Через тих день другі побіті візвали його /лікаря/ знова. Тоді у Веняровського найтов роцу і радив їхати до Бібрки до шпиталя. В шпиталі рана проникла і через кілька днів текла роша. По двох тижнях директор шпиталю - хід - вислав його до хати катуючи "мені не вільно вистратити". До Львова приїхав 15.жовтня 1930. Рана отверта ширини мужеської і долоні.

В салі військо наложило контрибуцію 90 корців вівса, 16 хіп яєць, 2 безроги. З кооперативи набрали без міра рику, цукру і інших товарів.

В читальні зніщили портрети Франка, Шевченка і Кобилянської, а на те місце повісили Пілоудського, Моосціцького і орла.

В неділю рано дні 12.жовтня 1930 відіїхали улани з Конурова, а з ними Фурмані повезли збіжжє до Львова.

Місця пов. Городок Ягайліонський.

Луда Павло - член читальні і радний, літ 36, господар. Дия І. жовтня 1930. в полузднє приїхала до села одна ескадра 14-го полку уланів і обстутила довкола села. Люди почали втікати, ті їх погоняли і зігнали до читальні около 60 осіб. Поляків вищустили /село мілане/. Осталися до 20.людів і о 3-ій год по полуздні почалися екзекуції. В мені з салі читальні неоставили широкий стілець і по одному викликували. Голову притиснули до шашки - держали за руки і ноги тіло зіткнуло водою і двох било. Били буковими палицями і канчуками, плетеними зі шкіри, в середині дріт, на кінці кулька слов'янська. Били до зімління, відливали водою і даліше били. По другім зімлінню знова відляли "Тераз бандзеш будоват Україном". Мусів стати просто і вийти. На вулиці по кілька десяти кроках падав без притомності. Дуже тіжко побіті в тім селі Масяк Петро літ 60, Модла Микола літ 43, Сивенський Степан літ 33, прочих 8.

І4 фір збіжжа - шенниці і вівса - завезали Фурмані до касарен

на Личакові. Крім того понабирали полотна, курок, яєць, безрог, масла, також забирали чоботи, черевики і близки.

Читальню знущали, книжки з бібліотеки викинули, образи поломили, мальовані стіни в читальні помазали і закляпали. Відійшли 17.Х. рано о год. 8-їй. Петро Дуда має високу горячку, по одній стороні рану вглиблена величина долоні - ректа все чорний синяк.

Село Дроговичі.

Ковалець Андрій, літ 25, господар, член читальні і кооперативи. Дня 2.Х. 1930 прийшла поліція - виходив з обори і тоді чіпав його чоліцай чому він йому не кланяється. "Як я іде, то має мі поведзесь дзень добри" і вдарив три рази в лиці. За якусь хвилю прийшла до хати "ревізія". Особистий трус і все в хаті перекинули Скрино вивернули горі дном, виметали постіль з ліжком, шлакти, подушки нози кидали в солому, бульбу висипали у рідку свіжко зароблену глину до біження. На поді розпустили пір'я, цибулю, мак, полову і гречку - все це він сам мусів вимішати. Не нашли нічого. "Як ми так окрізь чонищемо, то відхочеться вам саботажів". /Ніяких не було./

Військо прийшло до села 4.Х. 1930 около 80 людей. Забрали зі села 9. людей до Борщич, завели до комори, з комори по одному викликували до стододи. Кожен мусів бігти бігом і голосять у старшого. "Де є бронь" - "Не маю" - "Кладає сен". Коли військов до стодоли побачив 7. екзекуторів, що стояли разом і руки держали за спину. Капеліском заткали уста, один держав за руки, один за ноги, а трьох било, дали 90 а потім ще 15 разом 105. "Чи знаєш за що дістав?" - "Ні" - Знова "Кладає сен" - і знова 90, а тоді "Знаєш за що дістав." Не міг встояти і впав на землю. "За політику, за Луг" і сейчас "Бегем марш" - до шваниці. І то не міг встати лише на плечах. Відразу дістав сильну горячку. В шваниці на бульбі перележали цілу ніч - без хліба, води і помочі.

Село Приблільчі, пов. Яворів.

Грицак Іван, літ 35, заступник голови читальні.

Озимко Федіко, літ 32, господар, член читальні і кооперативи. Вночі з 3 на 4-го квітня 1930 р. прийшло 160 людей 14-го полку уланів. Пообступали хати і будинки, освітили вікна і двері ліхтарями і стрімали до людей. Сігнали до кооперативного дому около 20 людей, побили тільки 8-х. Били тростиновими палицями на кінці закутими екзекуторів 15. Двох било, один держав за голову, двох руками одна нога уста заткали, мало не задушувся. "Знаєш за що будеш бити?" - "Ні" - "Абиось не будовав Українен на польській землі". Били до 200 букв. "Маш ту Українен". Просив, щоб відіткали уста. "Здений, задуєсь сен скурви сине." Потім вийшов на гамок - хованір його ще трутів і кошик. Ішов до хати цієї години - 500. кроків цілий в лихорадці, пілятий водою. Під хатою зімлів. Зі села забрали

100. кірців вівса, кілька десят курок, свиню, 10 літрів сметани з кооперативи і товарів на 150 зл. Тильд поломали. Крали масами кури, гуси і золотно.

Село Реклинець, пов. Жовква.

Танчин, Іван, літ 30, господар і кооператор. Одної частини сідження не має лише велику на 2 дм.кв. рану з ропою, решта все чорний синяк / по двох тижнях/. Говорить не в силі, білій мов папір. Оповідає хінка і товариш. Дня 11. жовтня 1930 р. приїхав в село 6. полк стшельцу Ф конник Жовква.

Досвітом огод. 4-ї 52 людей окружили село /забувачи між тим за одну вулицю, до вела в ліс - куди багато людей втікло/.

В селі є війт - Михайло Груба, свідомий громадянин Українець - і вчитель поляк - Вебер зі Львова ініціатор всіх інтриг і доносів і цілої експедиції /місцевий командант стшельца/.

Спинкові рух і крик. Люди були залякані, чуячи раніше про звірські експедиції у сусіднім селі Стремінні. Закликали війта і зачали тарабанити на бубні, аби люди скочилися. Зігнали всіх до громадського будинку і відчитали листу поляків і жидів, яко "щонеділіх обів'ятелі" - випустили їх. Неворядних стало 120 осіб. Цих загнали до загороди при школі, обставили військом і двома скорострілами і по двох під ескортом заводили до школи. Коли війт і радні заявили, що це є безправство, що противиться законам, тоді його викинули. Він заявив, що ті всі люди невинні, що винні /не лояльні/ втікли в ліс - нічого не помогло. Тоді сказав, що як мають бити, то його першого. Відповіли що вони тут господарі і викинули війта за двері. Казали признатися хто має оружі. Зголосилося багато - але хто пішов по него до хати, той вже не вертав. Тимчасом в школі переводили зі старими всякі глумливі вправи - казали присідати, скакати, гуляти "жабкою", ходити до перевтоми. В понеділок наперед побили дуже тихо Танчина, Антона Вака 68 літ, Івана Воката 30 літ. Били канчуками. В Стремінні це зігнали дівчат і заставили плести дротяні гарди і обивати полотном. Било двох - чотирьох держало. Потім ціле тіло було зовсім черне. Опісля загнали до ріки. Люди йшли останками сил. Казали стати рядом "Тепер будуть Лугозі вправи". "Владній, в воден". Мусіли поскакати в воду і обертатися на всі чотири боки. Були всі в одягах. Хто мав паперові громі, квіти чи документи присобі, все зовсім понижилися. Мусіли занурятися з головами, бо по ріді вгняли стшельци на конях і як котрий виставив голову, били канчуками по голові. Опісля вилізли і казали посідати всім на плоті, по 5. хвилинах знова загнали в ріку, уганиючи вздовж берега.

Коли вже уставились в ряд до від'їзду, казали селянам поклякати, поклонитися і подякувати. По дорозі на присілок Черешня ввали

до господаря Яцка Ченока, забрали веира і казали йти до Стреміння по громі. Не пішов. На другий день привезли 54. зл. за веира, що варт був 300. зл.

На присілку зловили Василя Леськова, літ 37 і били до смерті. Жінка з пераліжку зімліла. Село дало 400. курей, 320 корців вівса, 1000. яєць, 25 кг. масла /громада кушила в сусідній молочарні/. В читальні понищили всю обстановку. Половили сцену, бібліотеку спалили розіклавши на дворі затру, портрети Шевченка і Франка порізали.

Тяжко побитих 40, легше 20. осіб.

З подій паніфікації в Підгородрі пов. Рогатин.

Дні 13.Х.ц.р. гостила тут карна експедиція 8.п. уланів зі Станиславова в цілі усмирення в нічім кевінного сала, хіба що завдяки особистих порахунків місцевих яничар і пам'ятських підліжків.

Все саме ординарне поведіння команданта згаданої частини наказувало іже заздалегідь хіба утікати в ліси, начеба перед татарами, щоб охоронити коости, бо відчулось в дійсності те, що поки легендарно перекошено. Вперше жертвою впав дім Г.М. де в дійсності властителя виважено двері, повинувано що лих почало не лише в цілі поживи, а павпаки, щоб захищти /ведде розказк/. Вміло переводили улани війну кокоту, випробовуючи своїх шабель, а опісля тимні курми обкидували господиню дому при епітетах на "ку" - "маць". Зажадання у команданта згаданого оставало без успіху, бо мовляв "до она хце - /відповідь дана учительці державному урядникові/ марш війско ве цо робі."

Оставало приглядатись руїні всого, - як збіжжа, інвентаря, одягу, посуди, а що остаточно не вкрадено або зрабовано - то по-рубано або змішано з болотом; коли б прийшло все сіднати згаданому властителеві, то шкода сягала б біль 3000. зл. крім моральності зневаги і душевного терпіння. Вимінений властитель інтервюював в поясній справі у пов. старости с. Гармати, котрий однак дав відповідь вимінанчу - "войско зробило, а войско як войско нех войско чану зашлаци - тражба било реаговаць на пожари" іт. п.

Рівночасно замітти належить, що знищення у згаданого довершено навіть без всякої форми трусу чи ревізії. Наведені як старий вояка замічає, що такого здичілого сцістощення домашньої обстановки, як також культурних установ не оглядав навіть під час світової війни ажі російської революції. Однодобовий побут людей, які себе і влада назвала військом знищили мирного жителя на кілька літ.

Г.М.

в Підгородрі.

Загірочко

В неділю 1. IX. 1930. Рождество Пр. Д. Марії храм в селі. Ранком прийшло до села 80 жандармів, оботушили село нікого не впускаючи і не випускаючи і о 7 год. розпочали ревізію. На приходотво прийшло 12 жандармів і заходали від пароха о. Михаїла Волинського видачі оружя, муніції і противідмінної нелегальної літератури і коли почули що тогого всого нема, зачали ревідувати помешкання. Воїх донашіж спроводили до однієї кімнати і зачали перетрясати ліжка - стягали з подувок пошішки, з ковдру простиралла витрясали сінинки, розбирали ліжка, стягали дивани зі стін, розбирали обрами зі стін. В бірку перешукали кождий часочко, кому книжку, кому замоку Пітталі де є легітимація УВО і де Сурма Так перешукали креденс, шафи, канапи, фотелі, зазирали до кождої печі в кухні зрывали підлогу перевірювали півшнице стрижі, в дровітні розкидали все дерево, зі стрижів скидали конюшину і солому, в отодолі перевертали збіжжа. Надного кусника на обілості не лишили в спокію. Людей з сусідніх сіл на храм не пустили а дочермої процесію перечустали а людей, які йшли д процесію завернули, лише двом священикам вдалось продістатись на приходотво і ту їх зараз інтернували. Інших священиків також завернули. Ревізію на приходотві закінчили 3/4 на 12. так, що священики всіли ще зачати Службу Богу. В часі не знайшли на приходотві нічого. В селі наростили пакости, в кооперативі порозкидали товари, ревідували: читальню, господарів: Миколу Ганущака, Марку Костів, Софію Корітковську, Йосифа Червоняка, якого приарестували за магазинок заржавілій ще з війни і крамаря кооперативи Гаврила Красновського, якого арештували за порох, якого уживавть в селі до дування каміння. В Добрівлянах арештували Овчара і Медведя. Господарям, в яких пересодили ревізію перевертали все збіжже в кіняках.

Загіре /коло Кнігинич/.

Дні 8.X.1930. прибув до підписаного підпоручник 6. полку уланів з "вивядовцем" і 12 уланами в цілі переведений ревізії. На приказ підпоручника розкидали улани стіжок вівса по подвіррю, частину вимолотили людьми - частину постелили під коні, а опіоля вбили дружками на подвіррю 14. втік курсант і сержант заповів моїй дружині на 14. людей обід за 2. години. Під час, як вивядовець ще з одним уланом переводив в моїм помешкання ревізію, улани позмагали сусідніх хлондів і приказали чистити коні, сідла тощо Свідки: Андрей Лучасківський, Мих. Стефанішин, Петро Стефанішин і Йоанн Шатіговський. На приказ сержанта мусів я за власні гроші доставити жовнірам 15. пачок тютину передисго, 15. пачерців, 15 коробок сірників і цуделко туток. Свідок Марія Бенчук, котра во тутон ходила. При ревізії не знайдено нічого. Забрано приватну коресподенцію і книжку п.з. "Цар

-II-

"Король Вуголь" видавництво України - віноки чину в філії "Просвіта"
в Рогатині.

Скараено під час ревізії	перотем золотий вартості 80.зл.
"	2 кг. ковбас.....
"	згребло
"	цітку
"	30.кг. зблук.....
Обід і снідання:	2 кіліби
	20.штук яєць а 17 гр.....
	3.кг. муки.....
	1 кг. масла.....
	14.курок.....
Тютюн, паперці, сирники, тутки /гільзи/.....	18.70.
Коні з'їли і притопталі в глий 50.кг. комашини.....	4.-
розсипали 100 кг. гівса.....	14.-
Уніоджено стайню.....	10.-

Разом щода виносить.... 208.90.

Від'їждаючи п.поручник оказал мені, що він бачить, що я незадовільний і що він мої кривди не хоче, але за обід навіть не подякував а я по відізді стверджу, що брак 8.курок вартості 24.зл

Загіре к. для 10 жовтня 1930.

Іван Гуньковський - емерит.

Лучинці

Для 3.Х.1930 року приїхав до села Лучинець І.шкадрон 6.поплку уланів Переїждаючи попри Читальню "Просвіти" і кооперативу вступили там в цілі переведення ревізії. Крамар кооперативу розімкнув читальню в якій улані на чолі з поручником почали урядувати, вимовляючи словами "ми вам дами України" вибили всі вічна антическа декорації, побили всі образи, спалили куртани і аматороцькі строї. щода виносить:

Вінна	80. зл.	Куртана.....	40. зл.
Декорациї	150. "	коз.строї.....	50. "
образи	25. "	бібліотека.....	50. "

Лучинці, дні 30 Х 1930 р. Ромах Дмитро
Печатка. Читальня Просвіти в Лучинцях

Разом... 375. зл.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКИХ ЕМІГРАНТСКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В Ч.С.Р. ПРОСИТЬ УКРАЇНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЄВРОПИ І АМЕРИКИ ПРО САМЕ ШИРОКЕ ВИКОРИСТАННЯ В ЧУЖІЙ ПРЕСІ ПОДАНИХ ТУТ МАТЕРІАЛІВ ПРО ПОЛЬСЬКІ ПОГРОМИ.

АКЦІЮ ПРОТЕСТУ ТРЕВА ПРОДОВЖУВАТИ ЗА КОННУ ЦІНУ .
В СВОЮ ЧЕРГУ ЦЕНТРАЛЬНИЙ ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ВУДЕ ВДІЙНИЙ
ЗА ПРИСЛІКУ ЙОМУ ТИХ МАТЕРІАЛІВ, ЯКИМИ РОЗПОРЯДЖАЮТЬ ІНШІ
УКРАЇНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Розповсюджуйте видання ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ
ПРО ПОЛЬСЬКІ ПОГРОМИ :

1. "Pogrom proti Ukrayinejstv' Polsem"	Ціна:
2. "Le pogrom des Ukrainiens en Pologne"	в Чехословаччині Кч.б.-
3. "Vertreibung der Ukrainer in Polen"	у Франції....Фр.Фр. 5.-
4. "Expulsion of Ukrainians in Poland"	в Німеччині..Нім.мр. 0,80.
	в Америці..ам.доляр. 0,25

Замовлення на книжки посыльте на адресу:
Praha VI. Vratislavova 23. Czechoslovakie.